

REGULAMIN

obsługi podróżnych oraz przewozu bagażu.

ROZDZIAŁ I

Podstawa prawna, przedmiot oraz zakres stosowania regulaminu.

§ 1

1. Regulamin zostaje wydany na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984r. – Prawo Przewozowe (*tekst jednolity D.U. z 2020r. Poz. 8.*)
2. Regulamin określa warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób i bagażu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w transporcie drogowym osób wykonywanej przez **Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Grójcu z siedzibą 05-600 Grójec ul. Laskowa 26** zwanym w dalszej części regulaminu „Przewoźnikiem” posiadającym licencje nr 0012829 na wykonywanie krajowego transportu drogowego wydaną w dniu 29 sierpnia 2003r. przez Starostę Grójeckiego.
3. Przyjęte w niniejszym regulaminie uregulowania są zgodne z obowiązującym prawem, a w sprawach nie uregulowanych mają zastosowanie postanowienia ustawy Prawo Przewozowe, z uwzględnieniem wydanych w jej wykonaniu aktów normatywnych oraz przepisów Kodeksu Cywilnego.
4. Użyte w niniejszym regulaminie określenie oznaczają:
 - a) **przewóz regularny** – publiczny przewóz osób i ich bagażu polegający na przewozie w określonych odstępach czasu i określonymi trasami na zasadach określonych w Ustawie z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym i Ustawie z dnia 15 listopada 1984r. – Prawo przewozowe,
 - b) **przewóz regularny specjalny** – niepubliczny przewóz regularny określonej grupy osób – w szczególności regularne dojazdy dzieci i młodzieży do szkół, pracowników do danego zakładu pracy, przewozy żołnierzy,
 - c) **przewóz okazjonalny** – przewóz osób nie będący przewozem regularnym ani regularnym specjalnym, wykonywany na zlecenie organizatora przewozu,
 - d) **linia komunikacyjna** – połączenie komunikacyjne pomiędzy dwoma wskazanymi w rozkładzie jazdy miejscowościami, o dowolnej liczbie kursów, w tym także kursów, które rozpoczynają się lub kończą na przystankach w miejscowościach wymienionych w tym rozkładzie jazdy,
 - e) **kurs autobusowy** – każdy przejazd, w jednym kierunku, autobusu wykonującego przewóz regularny w ramach linii komunikacyjnej,
 - f) **przystanek** – miejsce przeznaczone do zatrzymywania się autobusów, realizujących przewozy regularne lub regularne specjalne, w celu zabrania lub wysadzenia pasażerów, oznaczone znakiem D-15,
 - g) **punkt odprawy** – przystanek autobusowy, dworzec lub przystanek dworcowy będący miejscem rozpoczęcia lub zakończenia przewozu określonej osoby lub inne określone miejsce dla grupy osób w przewozie grupowym,
 - h) **autobus** – pojazd samochodowy skonstruowany z przeznaczeniem do przewozu więcej niż 9 osób na miejscach dla pasażerów,
 - i) **taryfa** – taryfa przewozu osób i bagażu w komunikacji autobusowej realizowanej przez Przewoźnika,
 - j) **EM - Karta** – elektroniczna wersja biletu miesięcznego,
 - k) **regulamin** – regulamin obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób i bagażu w transporcie drogowym wykonywanym przez Przewoźnika.

ROZDZIAŁ II

Przepisy ogólne.

§ 2

1. W komunikacji regularnej Przewoźnik jest zobowiązany do zawarcia umowy przewozu osób i rzeczy w zakresie wynikającym z podanego do publicznej wiadomości rozkładu jazdy autobusów stanowiących załączniki do zezwoleń na realizację regularnych przewozów na poszczególnych liniach.
2. Zawarcie umowy przewozu w regularnym przewozie autobusowym osób wymaga spełnienia przez podróżnego warunku nabycia biletu na przejazd (*przewóz osób*) i udokumentowania Przewoźnikowi przysługujących mu uprawnień do przejazdu ulgowego przed rozpoczęciem przewozu, lub okazania dokumentu uprawniającego do zajęcia miejsca w autobusie.
3. Wykonanie umowy przewozu uważa się za rozpoczęte z chwilą, gdy autobus w którym znajduje się podróżny ruszy z miejsca odjazdu.

§ 3

Przewoźnik może zawierać umowy grupowego przewozu osób przewidujące świadczenie w tym zakresie usług o charakterze okazjonalnym (*przewozy wycieczkowe, turystyczne, okolicznościowe itp.*) lub zorganizować przewozy regularne specjalne (*pracownicze lub szkolne*).

§ 4

1. Sposób ustalania i wysokość opłat za przewóz osób i rzeczy oraz zakres i warunki realizacji uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych, określa stosowana przez Przewoźnika taryfa i wydane na jej podstawie cenniki, oraz właściwe ustawy i rozporządzenia, a także zawarte z uprawnionymi organami umowy.
2. Przewoźnik podaje do wiadomości publicznej aktualne cenniki i zapewnia zainteresowanym podróżnym bezpłatny wgląd do obowiązujących go przepisów przewozowych w biurze Przewoźnika lub u obsługi autobusu oraz w innych miejscach obsługi podróżnych jeżeli istnieją możliwości informowania pasażera – dworce autobusowe, punkty sprzedaży biletów, itp.

§ 5

1. Przewoźnik jest zwolniony z obowiązku przewozu, jeżeli:
 - a) zachodzą uniemożliwiające przewóz okoliczności, których przewoźnik nie mógł uniknąć, ani zapobiec ich skutkom,
 - b) klient nie zastosował się do przepisów przewozowych lub postanowień regulaminu,
 - c) ze względu na rodzaj przewozu nie ma możliwości jego wykonania przy użyciu posiadanych środków transportowych.
2. Przewoźnik zastrzega sobie prawo do odmowy przewozu innych przedmiotów, które z uwagi na rozmiary nie mieszczą się w schowku bagażowym pojazdu (np rowery, wózki, narty, itp.) .

§ 6

Podczas wystąpienia trudnych warunków drogowych lub atmosferycznych Przewoźnik dopuszcza możliwość opóźnienia w kursowaniu autobusów, mając na celu bezpieczeństwo pasażerów. W wyjątkowych okolicznościach, wywołanych siłą wyższą, mogą nastąpić także odwołania lub skrócenia niektórych kursów autobusowych.

§ 7

1. Przewoźnik odpowiada za szkodę jaką poniósł pasażer wskutek:
 - a) przedwczesnego odjazdu autobusu,
 - b) opóźnionego przejazdu lub odwołania czy skrócenia kursu przewidzianego w rozkładzie jazdy, jeżeli szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przewoźnika. Przesłanką odpowiedzialności Przewoźnika, */z zastrzeżeniem zapisów niniejszego Regulaminu/* jest zawarcie przez Przewoźnika i pasażera ważnej umowy przewozu.
2. Za rzeczy i zwierzęta, które podróżny przewozi ze sobą pod własnym nadzorem Przewoźnik ponosi odpowiedzialność jedynie wtedy, gdy szkoda powstała z jego winy.
3. Przewoźnik odpowiada za rzeczy podróżnego umieszczone podczas przewozu w schowku bagażowym autobusu jak za przesyłkę, ponosząc skutki ich utraty, ubytku lub uszkodzenia.
4. Powstałe szkody, na które podróżny został narażony podczas przewozu, powinny być zgłoszone niezwłocznie po ich ujawnieniu i wymagają pisemnego potwierdzenia przez obsługę autobusu.
5. Rzeczy szczególnie cenne (np gotówka, papiery wartościowe, biżuteria, elektronika) oraz posiadające wartość naukową lub artystyczną (numizmatyczną, kolekcjonerską, itp.) mogą być przewożone wyłącznie jako bagaż podręczny w kabinie pasażerskiej autobusu.
6. Jeżeli regulamin nie stanowi inaczej, Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za straty pośrednie ani utracone korzyści. Odpowiedzialność za szkodę w rzeczach przewożonych przez podróżnego ograniczona jest do wartości tych rzeczy, jednakże Przewoźnik nie odpowiada za szkodę w rzeczach przekraczających kwotę 400,00 zł.
7. Przewoźnik nie ponosi też odpowiedzialności za utratę, uszkodzenie lub ubytek w rzeczach podróżnego, o których mowa w ust. 3, jeżeli utrata, uszkodzenie lub ubytek:
 - a) powstały z przyczyn występujących po stronie podróżnego lub
 - b) nie zostały wywołane winą Przewoźnika lub
 - c) powstały z właściwości rzeczy albo
 - d) powstały wskutek siły wyższej.
8. Zakres i wysokość odszkodowania należnego podróżnemu poszkodowanemu z winy Przewoźnika ustala się na zasadach określonych odnośnymi przepisami Ustawy Prawo Przewozowe i Kodeksu Cywilnego.

§ 8

Podróżny odpowiada za zawinione przez siebie, względnie przez osobę pozostającą pod jego bezpośrednią opieką uszkodzenia lub zanieczyszczenie autobusu, albo innych urządzeń Przewoźnika i obowiązany jest zapłacić odszkodowanie z tego tytułu w wysokości rzeczywistych kosztów wyrządzonej szkody.

§ 9

1. Tryb wzajemnego dochodzenia roszczeń przez Przewoźnika i usługobiorcę w postępowaniu sądowym (*po wyczerpaniu drogi reklamacji / wezwania*), określają przepisy art. 75 Ustawy Prawo Przewozowe.

2. Warunki składania i szczegółowy tryb załatwiania reklamacji regulują odrębne przepisy wykonawcze do Ustawy Prawo Przewozowe.

ROZDZIAŁ III

Przewóz osób w komunikacji regularnej.

§ 10

1. Przewoźnik obowiązany jest zapewnić podróżnym odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny oraz wygody i należytej obsługi zarówno w dworcowych punktach odprawy, jak też podczas przewozu taborem autobusowym.
2. Przewoźnik ogłasza:
 1. we wszystkich punktach odprawy – rozkład jazdy, określający przestrzenny i czasowy zakres oferty przewozowej,
 2. w obiektach dworcowych będących w jego zarządzie – informacje o cenach i warunkach sprzedaży, biletów, godzinach otwarcia punktów obsługi klientów oraz ważniejsze przepisy przewozowe i porządkowe.
3. Przewoźnik może ustalić, że z pewnych kursów autobusowych mogą korzystać w pierwszej kolejności określeni podróżni, np. posiadacze biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych.
4. Ograniczenie powszechności dostępu do niektórych kursów w przewozie regularnym osób – podaje się w rozkładzie jazdy oraz na przystankach tablicach z godzinami odjazdów autobusów.

§ 11

1. Podróżny obowiązany jest posiadać przy sobie w czasie korzystania z przejazdu ważny bilet (*papierowy bilet miesięczny razem z Em-kartą*) przy biletach ulgowych dodatkowo dokument uprawniający do ulgi lub dokument uprawniający do przejazdu i okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli. Bilet stanowi dowód zawarcia umowy przewozu i nabycia uprawnienia do określonego w nim przejazdu. Przewoźnik, który wydał bilet obowiązany jest do świadczenia przewozu zgodnie z treścią biletu na rzecz jego posiadacza.
2. W bilecie na przejazd określa się wysokość należności oraz dane niezbędne do ustalenia zakresu uprawnień podróżnego, a w bilecie imiennym uprawniającym do przejazdów wielokrotnych – także tożsamość jego posiadacza.
3. Bilet wolno odstąpić innej osobie tylko wtedy, gdy nie jest imienny, a przejazd nie został rozpoczęty.
4. Bilet uprawnia do przejazdu określonym kursem autobusowym i nie daje prawa do przerwy w podróży na przystankach pośrednich na trasie przejazdu. Przy przejazdach z przesiadaniem podróżny winien nabyć na każdy kurs oddzielny bilet, chyba że z biletu wynika inaczej.
5. Posiadacze biletów miesięcznych ogólnodostępnych oraz miesięcznych szkolnych mogą korzystać z każdego kursu autobusowego w relacji określonej na bilecie, której wykonuje Przewoźnik. W przypadku kursów autobusowych, na które jest prowadzona przedsprzedaż */kursy pośpieszne i dalekobieżne/* można z nich korzystać w miarę wolnych miejsc w autobusie po uprzedniej odprawie pasażerów posiadających bilety uprawniające do korzystania z tego kursu lub chcących nabyć bilet u kierowcy.
6. W razie utraty biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu i winien wykupić bilet ponownie. Nie wydaje się wtórników utraconych biletów uprawniających do przewozów jednorazowych.
7. W przypadku zagubienia biletu miesięcznego pasażer może uzyskać duplikat biletu, po wniesieniu opłaty w wysokości 40 zł w przypadku biletu normalnego i 40 zł w

przypadku biletu ulgowego. W okresie pomiędzy zagubieniem biletu miesięcznego a otrzymaniem duplikatu pasażer zobowiązany jest do zakupu biletów jednorazowych.

8. W przypadku stosowania elektronicznych biletów miesięcznych */EM-Karta pasażera/* ich zasadą funkcjonowania określa oddzielny regulamin.
9. Bilet wydany przez innego przewoźnika lub działającego na jego rzecz jest ważny jedynie jeżeli został sprzedany na kursy Przewoźnika.

§ 12

1. Podróżny obowiązany jest nabyć bilet na przejazd przed rozpoczęciem przewozu w kasie biletowej na dworcu autobusowym lub w innym punkcie sprzedaży biletów, a w razie braku takiej możliwości – u kierowcy autobusu.
2. Sprzedaży i przedsprzedaży biletów dokonuje się według kolejności zgłoszenia się podróżnych. Inwalidzi o widocznym kalectwie, kobiety ciężarne, osoby z małymi dziećmi na rękach, oraz inne osoby uprawnione na mocy odrębnych przepisów, mogą nabyć bilet poza kolejnością.
3. Przewoźnik wyznacza w razie potrzeby i w miarę możliwości oddzielne kasy biletowe do sprzedaży biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych. Warunki nabywania i korzystania z tych biletów określa taryfa.
4. Podróżny z wykupionym biletem powinien stawić się na stanowisko odjazdowe autobusu na co najmniej 5 minut przed planowanym odjazdem autobusu.
5. Podróżny, który nie nabył biletu w kasie, oraz osoba wsiadająca na przystanku, na którym nie ma kasy, może nabyć w autobusie pod warunkiem, że są w nim jeszcze wolne miejsca, a brak biletu zgłosi obsłudze przed wejściem lub bezpośrednio po wejściu do autobusu.
6. Płacąc za przejazd podróżny zobowiązany jest żądać wydania biletu, oraz sprawdzić czy jest on właściwy.

§ 13

1. Podróżny, który posiada bilet na przejazd lub dokument uprawniający do przejazdu ma prawo:
 1. przejazdu w relacji na jaką opiewa bilet i w określonym autobusie, przewiezienia ze sobą bezpłatnie:
 - a) jednego dziecka w wieku do 4 lat jeśli nie żąda dla niego osobnego miejsca,
 - b) rzeczy zaliczonych do bagażu ręcznego,
 - c) małych zwierząt (*oprócz psa*) i ptaków,
 - d) składanego wózka inwalidzkiego, jeżeli jest inwalidą poruszającym się przy jego pomocy.
 2. przewiezienia za opłatą przewidzianą w taryfie, na podstawie biletu bagażowego:
 - a) rzeczy zabranych do wnętrza autobusu, których ilość waga i wymiary nie pozwalają zaliczyć tych rzeczy do bagażu ręcznego oraz psa,
 - b) rzeczy umieszczone w osobnym schowku bagażowym autobusu.
2. Podróżny obowiązany jest zachować bilet na przejazd i przewóz bagażu do czasu zakończenia podróży oraz dbać o to, aby wsiąść do właściwego autobusu i wysiąść z niego na właściwym przystanku. Brak ważnego biletu lub korzystanie z przewozu na innej trasie niż wykazane na bilecie jest traktowane jako przejazd bezbiletowy za które pasażer ponosi wszystkie konsekwencje z tego wynikające.

§ 14

1. Miejsce zatrzymania się autobusu na trasach w regularnym przewozie osób wskazują oznaczone odpowiednimi tablicami przystanki autobusowe.
2. Nazwy przystanków autobusowych, we wskazaniem zatrzymujących się na nich autobusów, podaje się do wiadomości publicznej w rozkładzie jazdy.
3. Do obowiązków kierowcy należy zatrzymywanie się autobusu na przystankach przewidzianych w rozkładzie jazdy, kiedy pasażer sygnalizuje chęć wysiadania lub oczekuje na tym przystanku.
4. Kierowca zobowiązany jest wstrzymać odjazd autobusu ruszającego z przystanku, w celu zabrania spóźnionego podróżnego sygnalizującego zamiar skorzystania z przejazdu tym autobusem.
5. Podróżni mogą wsiadać i wysiadać z autobusów tylko na przystankach autobusowych umieszczonych w rozkładzie jazdy.
6. Prośbę zatrzymania autobusu między przystankami uwzględnia się jedynie w przypadku, gdy podróżny zamierzający wsiąść do autobusu lub wysiąść z niego zalicza się do osób wymagających specjalnej opieki, oraz zezwala na to organizacja ruchu na drodze i zasady jego bezpieczeństwa.
7. Autobus, w którym nie ma urządzeń sanitarnych kierowca winien zatrzymać na żądanie podróżnego w najbliższym odpowiednim miejscu.
8. Osobę, która doznała w drodze nagłej niedyspozycji lub ataku choroby kierowca autobusu ma obowiązek dowieść bezpośrednio do najbliższego punktu pomocy medycznej.

§ 15

1. Przy wsiadaniu do autobusu i wysiadaniu z niego oraz podczas przewozu, podróżny obowiązany jest stosować się do przepisów porządkowych ogłoszonych przez przewoźnika oraz do wskazówek kierowcy, który odpowiada za zapewnienie właściwych i bezpiecznych warunków przewozu osób i rzeczy.
2. Przy zajmowaniu przez podróżnych miejsc w autobusie Przewoźnik uwzględnia pierwszeństwo przejazdu przysługujące równorzędnie (*według kolejności wsiadania*) posiadaczom ważnych na dany kurs biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych oraz osobom z biletami jednorazowymi.
3. Podróżny może zająć w autobusie jedno miejsce dla siebie oraz po jednym miejscu dla każdej jadącej z nim osoby, której bilet może okazać.
4. Numery miejsc widniejące na biletach nabytych w kasie obowiązują tylko w autobusach pośpiesznych i dalekobieżnych. W kursach zwykłych o miejscu zajęтым w autobusie decyduje kolejność wsiadania.
5. W autobusach pośpiesznych z miejscami numerowanymi, miejsce wskazane na bilecie przysługuje podróżnemu tylko przy wsiadaniu na przystanku, z którego autobus rozpoczyna jazdę. Wsiadając na przystanku pośrednim podróżny może zająć swoje miejsce oznaczone na bilecie, jeżeli nie zostało ono jeszcze zajęte przez innego podróżnego albo inne wskazane przez kierowcę o ile w autobusie są nadal wolne miejsca.
6. Podróżny zajmujący miejsce oznaczone napisem: „dla inwalidy” lub „dla osoby z dzieckiem na rękę”, winien je zwolnić dla osoby uprawnionej. Nie dotyczy to pasażerów autobusów pośpiesznych, którzy posiadają bilety z wyznaczonymi numerami miejsc.
7. W czasie jazdy podróżny winien zachować rozwagę i ostrożność, a w szczególności nie powinien otwierać drzwi i okien bez zgody kierowcy, wyrzucać przez nie

jakichkolwiek przedmiotów oraz wskakiwać i wyskakiwać z autobusu będącego w ruchu.

8. Podróżnemu nie wolno zachowywać się w autobusie w sposób utrudniający prace kierowcy i uciążliwy dla współpodróżnych.
9. We wszystkich autobusach komunikacji publicznej obowiązuje ustawowy zakaz palenia tytoniu przez podróżnych i obsługę.
10. Przewoźnik może wprowadzić w niektórych typach autobusów zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.

§ 16

1. Przewoźnik nie dopuszcza do przewozu i ma prawo korzystając w razie potrzeby z pomocy organów porządkowych usunąć z autobusu osoby:
 1. odmawiające uiszczenia należności za przejazd autobusem,
 2. nie przestrzegające, pomimo upomnienia, obowiązujących przepisów i niepodporządkowujące się wskazówkom personelu przewoźnika,
 3. nietrzeźwe, zakłócające spokój i wywołujące swym zachowaniem zagrożenie publiczne,
 4. znajdujące się w stanie, który z różnych względów może być uciążliwy lub niebezpieczny dla otoczenia,
 5. mogące zabrudzić inne osoby oraz zanieczyścić wnętrze autobusu.
2. Osobom wymienionym w ust. 1, pkt. 2-5, przysługuje zwrot należności stosowny do niewykorzystanego z ich winy świadczenia przewozowego, po potrąceniu części należności tytułem odstępnego – 20%.
3. Jeżeli ze względu na brak miejsc w autobusie nie można przyjąć do przewozu więcej osób, kierowca jest obowiązany umieścić za szybą czołową pojazdu tablicę informującą o tym podróżnych oczekujących na przystankach.

§ 17

1. Za całkowicie lub częściowo niewykorzystany bilet na przejazd jednorazowy przewoźnik obowiązany jest zwrócić stosowną kwotę należności pod warunkiem, że podróżny dokona zwrotu biletu lub uzyska poświadczenie niewykorzystania biletu przed upływem terminu jego ważności.
2. Podstawą do obliczenia zwracanej należności jest cena niewykorzystanego zwróconego biletu.
3. Niewykorzystanie biletu jednorazowego zgłoszone przez Pasażera po odjeździe autobusu nie upoważnia go do występowania o zwrot za niewykorzystany bilet. W przypadkach szczególnych po uwzględnieniu wyjaśnień pasażera dopuszcza się możliwość zwrotu należności za bilet po potrąceniu 30% odstępnego.
4. Bilet jednorazowy poświadczony jako niewykorzystany uprawnia podróżnego wyłącznie do ubiegania się o zwrot zapłaconej należności; nie przedłuża się ważności tego biletu na przejazd w późniejszym terminie, a podróżny powinien wykupić nowy bilet.
5. Należność za częściowo niewykorzystane bilety jednorazowe zwraca się wyłącznie na podstawie reklamacji złożonej na piśmie najpóźniej 30 dni od daty ważności biletu, obsługa autobusu nie jest uprawniona do zwrotu pieniędzy.
6. Zwrot należnej kwoty przysługującej pasażerowi odbywa się w siedzibie Przewoźnika, a w przypadku przesłania jej za pośrednictwem banku lub poczty pomniejsza się je o koszty takiej przesyłki.

§ 18

1. Podróżny, u którego organ kontrolny Przewoźnika ujawnił brak ważnego biletu na przejazd lub na przewóz rzeczy i bagażu podlegającego opłacie, a także podróżny nie mogący udokumentować uprawnień do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego obowiązany jest do uiszczenia należności przewozowych oraz opłaty dodatkowej, w wysokości określonej w Taryfie na podstawie Rozporządzenia Ministra właściwego dla spraw transportu.
2. Opłatę, o której mowa w ust. 1 stosuje się również w przypadku stwierdzenia, że podróżny zabrał do autobusu rzeczy wyłączone z przewozu lub spowodował bez uzasadnionej przyczyny zatrzymanie, opóźnienie, albo zmianę trasy przejazdu autobusu.
3. Należność przewozową za drogę, którą podróżny przebył bez biletu pobiera się według taryfy normalnej, nie uwzględniając ewentualnych uprawnień do ulgi. Jeżeli miejsca rozpoczęcia przejazdu nie można ustalić, należność tę oblicza się za całą drogę przebytą przez autobus.
4. Podróżny, który odmawia uiszczenia należności i opłaty dodatkowej podczas kontroli w autobusie może kontynuować podróż, jeżeli wylegitymuje się dokumentem tożsamości i podpisze zobowiązanie do zapłaty należnej kwoty w terminie 7 dni od daty przyjęcia protokołu. W przeciwnym razie organ kontrolny może na najbliższym przystanku usunąć podróżnego z autobusu.
5. Należność nie uiszczona w terminie podanym w ust. 4 podlega przymusowemu ściągnięciu wraz z kosztami dodatkowego postępowania na zasadach odrębnych określonych w odrębnych przepisach.
6. Ujawnione u podróżnych bilety sfałszowane i podrobione zatrzymuje się i przekazuje z odpowiednim doniesieniem organom policji. Osobę posługującą się takim biletom lub dokumentem traktuje się jako jadącą bez ważnego biletu.

ROZDZIAŁ IV

Przewóz rzeczy podróżnego.

§ 19

1. Rzeczy dopuszczone do przewozu mogą być przewożone, w zależności od ich rozmiarów, wewnątrz autobusu lub w oddzielnym schowku bagażowym.
2. Wewnątrz autobusu mogą być przewożone łatwe do przenoszenia przedmioty, stanowiące bagaż ręczny, które:
 - a) nie tamują przejścia, nie przeszkadzają podróżnym i nie narażają ich na niewygodę lub niebezpieczeństwo,
 - b) są trzymane przez podróżnego w ręku lub na kolanach,
 - c) nie wymagają dla ich rozmieszczenia więcej przestrzeni niż ta, którą podróżny ma do swej dyspozycji na półce, nad zajmowanym fotelem lub pod nim.
3. Za rzeczy przewożone wewnątrz autobusu nie pobiera się opłaty, za wyjątkiem bagaży nie spełniających warunków zawartych w ust. 2 punkt b i c.
4. Rzeczy nie spełniające kryteriów określonych w ust. 2 przewozi się w schowku bagażowym.
5. Za każdą sztukę rzeczy (*bagażu*) przewożonych w schowku bagażowym pobiera się opłatę określoną w taryfie stosowanej przez Przewoźnika. Na rzeczy te wydaje się podróżnemu bilet bagażowy i zaopatruje się je w nalepkę (*wywieszkę*) identyfikacyjną.
6. Przy przewozie psa musi on być trzymany na smyczy i mieć nałożony kaganiec, a jego opiekun musi okazać przy wsiadaniu do autobusu ważne świadectwo szczepienia psa.

- Za przewóz psa /bez względu na jego wielkość/ pobiera się opłatę jak za jedną sztukę bagażu. Opłata nie obowiązuje psów przewodników osób niepełnosprawnych.
7. Dopuszcza się przewóz wewnątrz autobusu, bez opłaty, małych zwierząt pokojowych i ptaków, jeśli nie są uciążliwe z powodu woni lub hałasu i są zabezpieczone przed wyrządzeniem przez nie szkody poprzez umieszczenie w klatce bądź innym przenośnym pojemniku przystosowanym do przewozu zwierząt. Przewożone zwierzę nie może zajmować oddzielnego miejsca przeznaczonego dla innego pasażera.
 8. W autobusie nie wolno przewozić:
 - 1) przedmiotów mogących wyrządzić szkodę podróżnym lub mieniu Przewoźnika i utrudniających warunki odbywania podróży,
 - 2) rzeczy, których przewóz jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów administracyjnych, celnych i sanitarno – porządkowych, w tym: materiałów cuchnących, zapalnych, łatwopalnych, wybuchowych, żrących, trujących, radioaktywnych i innych niebezpiecznych,
 - 3) nabitej broni palnej (*zakaz nie dotyczy osób, które są uprawnione do jej noszenia ze względu na pełnioną funkcję*),
 - 4) przedmiotów wzbudzających odrazę,
 - 5) zwłok i szczątki zwłok ludzkich,
 - 6) żywych zwierząt z wyjątkiem przewidzianych w ust. 6 – 8.
 9. W razie uzasadnionego podejrzenia, że bagaż podróżnego zawiera rzeczy, których przewozić nie wolno (ust. 8), przewoźnik ma prawo sprawdzić w obecności podróżnego zawartość tego bagażu, a w razie potwierdzenia się podejrzeń – odmówić zabrania go do przewozu.
 10. Jeżeli nie można ustalić właściciela bagażu podlegającego sprawdzeniu, Przewoźnik dokonuje tej czynności przy udziale dwóch postronnych świadków i postępuje z zakwestionowanymi przedmiotami w sposób określany przepisami o rzeczach znalezionych.
 11. Po zakończonym przewozie obsługa autobusu wydaje podróżnym rzeczy przewożone w schowku bagażowym za zwrotem odcinka nalepki (*wywieszki*) identyfikacyjnej. Osobie, która nie może go okazać, przewoźnik wydaje bagaż tylko po udowodnieniu przez nią tytułu własności i po spisaniu danych personalnych tej osoby z ważnego dokumentu tożsamości.
 12. Sposób postępowania z rzeczami nieodebranymi przez podróżnego po zakończeniu przewozu określają przepisy o rzeczach znalezionych.

ROZDZIAŁ V

Przewóz grupowy osób.

§ 20

1. Realizacja grupowego przewozu osób podlega na wykonaniu usługi zamówionej przez organizatora przewozu autobusem, będącym w dyspozycji Przewoźnika.
2. Zamówienie na przewóz osób autobusem powinno być złożone przez organizatora przewozu w formie pisemnej. Przewoźnik może przyjąć zamówienie ustne, które wymaga późniejszego potwierdzenia na piśmie.
3. Treść zamówienia powinna obejmować: nazwę albo imię i nazwisko oraz adres organizatora przewozu, a także dane potrzebne do ustalenia warunków przewozu i obliczenia należności za usługę.
4. Umowę przewozu uważa się za zawartą z chwilą uzgodnienia przez strony istotnych dla jej realizacji postanowień, a w szczególności:
 - a) rodzaju i wymaganej pojemności autobusu,
 - b) czasu i miejsca podstawienia pojazdu,

- c) przewidywanego czasu trwania usługi,
 - d) przebiegu trasy i punktu docelowego przewozu oraz czasu przewozu i postojów
 - e) wysokości lub sposobu wyliczenia należności oraz terminu i sposobu jej uregulowania przez organizatora przewozu,
 - f) innych kwestii, które strony uznają za istotne */w tym kar umownych w przypadku odstąpienia organizatora od umowy przewozu/*.
5. Osoby uprawnione do korzystania z przewozu określa organizator.
 6. Treść umowy powinna być potwierdzona pisemnie.

§ 21

1. Kierowca obsługujący autobus zobowiązany jest podczas przewozu realizować dyspozycje organizatora związane z realizacją usługi.
2. Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie względy eksploatacyjne i nie zagraża to bezpieczeństwu przewozu, obsługa autobusu może wykonywać dodatkowe dyspozycje i zlecenia organizatora, za które przysługuje Przewoźnikowi dodatkowa zapłata.
3. Jeżeli w trakcie obsługi przewozu z winy organizatora lub z przyczyn nie leżących po stronie Przewoźnika zostanie dokonana zmiana programu a wynikłe z tego skutki spowodują przekroczenie normy czasu pracy kierowcy Przewoźnik może odstąpić od realizacji przewozu a wszelkie konsekwencje tego będzie ponosił Organizator.

§ 22

Organizator przewozu zobowiązany jest do nadzoru nad przestrzeganiem przez uczestników przewozu obowiązujących przepisów porządkowych. Organizator i uczestnik przewozu ponoszą solidarną odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu Przewoźnika, chyba, że strony umówią się inaczej.

ROZDZIAŁ VI

Postanowienia końcowe

§ 23

1. W sprawach nieunormowanych niniejszym regulaminem zastosowanie mają postanowienia ustawy – Prawo przewozowe, z uwzględnieniem wydanych w jej wykonaniu aktów normatywnych oraz przepisy Kodeksu Cywilnego.
2. Sądem właściwym do rozstrzygania sporów powstałych przy stosowaniu regulaminu rozpoznaje Sąd powszechny właściwy dla siedziby Przewoźnika.
3. Niniejszy regulamin zastępuje dotychczas obowiązujący u Przewoźnika regulamin określający warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób, bagażu i rzeczy w transporcie autobusowym.
4. Niniejszy regulamin obowiązuje od dnia 1 kwietnia 2023 roku.